

Дала данасы

Кәусар Сейдіғапбар

Шығыс Қазақстанның кең байтақ, әсем табиғаты мен Шыңғыс тауларының баурайында сәби Абай дүниеге келді. Ол бала кезінен табиғаттың тылсым сырларына құлақ түріп, үлкендердің әңгімелерін ықыласпен тыңдайтын.

Әжесі Зере мен анасы Ұлжанның айтқан көне аңыздары мен ертегілері жас баланың қиялын ұштады. Абай әрбір сөздің мағынасына үңіліп, халық ауыз әдебиетінің қазынасын бойына сіңіріп өсті.

Әкесі Құнанбай зерделі баласын ауыл молдасына оқуға берді. Абай әріп танып, шығыстың классикалық поэзиясымен таныса бастады, оның оқуға деген құштарлығы күн санап арта түсті.

Жасөспірім шағында Абай Семей қаласының кітапханаларына барып, әлемдік ғылым мен әдебиетпен танысты. Ол шығыс пен батыстың озық ойлы ғұламаларының еңбектерін ыждағатпен оқыды.

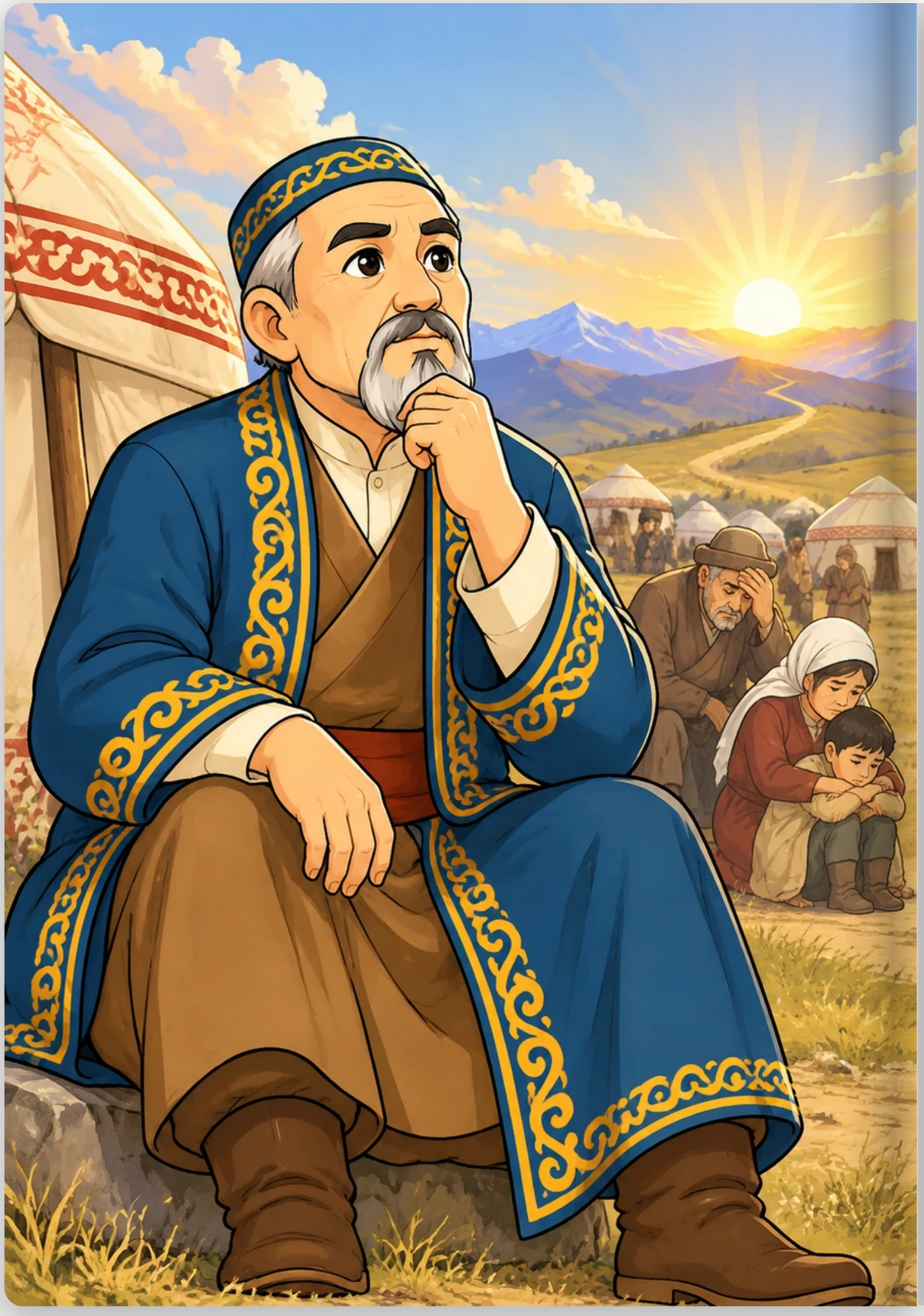

Абай халықтың әділетсіздік пен надандықтан зардап шегіп жатқанын көріп, үлкен ойға батты. Ол өз халқының өмірін жақсартудың жолдарын іздеп, ағартушылық іске бет бұрды.

Күн батқан шақта киіз үйдің жанында отырып, Абай өз жанынан өлеңдер шығара бастады. Оның жүрегінен шыққан алғашқы жыр жолдары туған даланың тынысы мен адамгершілікті жырлады.

Абай ел арасындағы дау-жанжалдарды әділ шешіп, халықтың бірлігі мен ынтымағын нығайтуға үлес қосты. Оның дана кеңестері қарапайым халықтың жүрегінен орын тапты.

Ұлы ақын жастарды білімге, еңбекке және адамгершілікке шақыратын терең мағыналы қара сөздерін жазды. Бұл нақылдар ұрпақтан-ұрпаққа мұра болып қалатын асыл қазынаға айналды.

Абай өз үйінде жастарға білім беріп, олардың өнер мен ғылымды меңгеруіне жағдай жасады. Ол шәкірттерінің бойына адалдық пен адамгершілік ұрығын септі.

Абайдың өшпес мұрасы бүгінгі күнге дейін ұрпақтарға жол көрсетіп келеді. Оның даналығы мен сөзі мәңгілік өмір сүріп, халқының жүрегінде әрқашан жасайды.